

## **Inhoudsopgave**

1. Samenvatting nieuwe wet inburgering
2. Belemmeringen van het huidige stelsel
3. Kernpunten
  - 3.1 Bedoeling van de wetgever
  - 3.2 Ambitie van de gemeente Oldambt: beroepsgericht inburgeren
  - 3.3 Lokaal wat lokaal kan, regionaal als dat meerwaarde heeft
4. Wie zijn de inburgeringsplichtigen
  - 4.1 Verschillende groepen
  - 4.2 Aantal inburgeraars
5. Beleidskader gemeente Oldambt
6. De leerroute(s)
  - 6.1 Warme overdracht vanuit het AZC
  - 6.2 Van brede intake tot start van de leerroute
  - 6.3 Financieel ontzorgen en financiële zelfredzaamheid
  - 6.4 Maatschappelijke begeleiding
  - 6.5 Module Arbeidsmarkt en Participatie (MAP) en kennis van de Nederlandse Maatschappij (KNM)
  - 6.6 Het Participatieverklaringstraject (PVT)
  - 6.7 Leerroutes
  - 6.8 Samenwerking in het inkoopproces
7. Gemeentelijke regierol
  - 7.1 De gemeentelijke regierol
  - 7.2 Bevorderen nakoming van verplichtingen door gemeente en DUO
8. Gevolgen voor de inburgeraars
9. Gevolgen voor de gemeentelijke uitvoering
10. Financiën en mogelijke risico's

## 1. Samenvatting nieuwe wet inburgering

Op 1 januari 2022 trad de nieuwe Wet Inburgering 2021 in werking. De nieuwe wet betreft een algehele stelselwijziging en vervangt het inburgeringssysteem uit het jaar 2013.

De nieuwe wet is, in tegenstelling tot de andere wetten binnen het sociaal domein, geen decentralisatie hetgeen betekent dat de beleidsvrijheid beperkt is en de te maken keuzes vooral betrekking hebben op de wijze waarop de wet wordt uitgevoerd: hoe te zorgen voor een goed dienstverleningsaanbod waarmee inburgeraars in staat worden gesteld aan hun verplichtingen (het behalen van een inburgeringsexamen) te voldoen en volwaardig mee kunnen doen in de gemeente Oldambt /samenleving.

De nieuwe wet kent de navolgende verplichtingen:

- de gemeente begeleidt inburgeringsplichtige nieuwkomers bij hun inburgering. Voor asielstatushouders (vluchtelingen met een verblijfsvergunning) geldt dit vanaf het moment van huisvesting in de gemeente;
- iedere inburgeringsplichtige krijgt een inburgering op maat. Dit gebeurt middels een brede intake en het maken van een persoonlijk Plan Inburgering en Participatie (PIP) door de gemeente;
- gemeenten begeleiden ook gezinsmigranten en overige migranten, die hun inburgering overigens altijd zelf moeten betalen. De gemeente neemt ook dan een brede intake af en stelt daarmee de te volgen leerroute vast. Ook kan de gemeente adviseren over een mogelijk passende onderwijsinstelling;
- inburgeringsplichtigen leren de Nederlandse taal op het niveau waarmee ze zich goed kunnen redden in Nederland. Zo kunnen zij sneller deelnemen aan de Nederlandse samenleving en hebben zij betere kansen op de arbeidsmarkt;
- een combinatie van het leren van de taal en het meedoen in de Nederlandse samenleving (dualiteit) is het belangrijkste onderdeel van het nieuwe inburgeringsstelsel.

### Inburgeren via drie nieuwe leerroutes

- 1) De onderwijsroute bereidt voornamelijk jonge inburgeraars voor op het regulier vervolgonderwijs (MBO/HBO/WO). Deze route bestaat uit een taalschakeltraject met aandacht voor vakken als rekenen en de Engels taal.
- 2) De zogenaamde B1-route is de meest reguliere route voor inburgeraars die de Nederlandse taal op minimaal A2- niveau zouden kunnen gaan beheersen. Inzet voor inburgeraars is om het B1 - niveau te halen. Als het B1 -niveau niet lukt, mag (op onderdelen) afgeschaald worden naar A2 - niveau. Het leren van de taal wordt gecombineerd met participatie zoals betaald werk, traject richting betaald werk of vrijwilligerswerk.
- 3) De zelfredzaamheidsroute (Z-route) is er voor de inburgeraars voor wie de B1-route en de onderwijsroute niet haalbaar is. Het gaat om veelal meer kwetsbare inburgeraars die minder leerbaar zijn en binnen het huidige stelsel vaak een ontheffing zouden krijgen, omdat ze ondanks voldoende inspanning niet in staat zijn het inburgeringsexamen te halen.  
In het nieuwe stelsel vervalt deze ontheffingsgrond. In deze route wordt naast inzet op (praktijkgerichte) taal ook veel aandacht besteed aan participatie en voorbereiding op deelname aan de arbeidsmarkt.

Naast de leerroutes zijn gemeenten ook nog verantwoordelijk voor het aanbieden van een aantal andere inburgeringsonderdelen, namelijk *Kennis van de Nederlandse maatschappij* (KNM), de *Module Arbeidsmarkt en Participatie* (MAP) en het aanbieden van *Maatschappelijke Begeleiding* en het *Participatieverklaringstraject*.

### Financieel ontzorgen en financiële zelfredzaamheid

Onderdeel van de nieuwe wet inburgering is verder dat alle bijstandsgerechtigde statushouders de eerste periode na aankomst in de gemeente financieel ontzorgd worden.

De verplichte ontzorging wordt uitgevoerd door de gemeente en bestaat uit het vanuit de bijstandsuitkering betalen van huur, gas, water, stroom en de verplichte zorgverzekering.

De ontzorging duurt minimaal zes maanden en gaat in op het moment dat het recht op bijstand ontstaat. Het werken aan financiële zelfredzaamheid is een verplicht onderdeel van financieel ontzorgen.

## 2. Belemmeringen van het huidige stelsel

De inburgering van nieuwkomers in Nederland moet ervoor zorgen dat zij zo snel mogelijk meedoen in de Nederlandse samenleving het liefst via betaald werk.

In het inburgeringsstelsel uit het jaar 2013 is dit onvoldoende het geval.

Voornoemd stelsel kent de volgende belemmeringen:

- Inburgeringsplichtigen waren zelf verantwoordelijk voor het voldoen aan de inburgeringsplicht, maar waren onvoldoende in staat om hier zelfstandig invulling aan te (kunnen) geven.
- Het stelsel stond teveel op zichzelf en sloot niet aan bij participatie en onderwijs. Ook de aansluiting tussen voorinburgering (activiteiten in een asielzoekerscentrum) en het inburgeringstraject liet te wensen over.
- Inburgeraars werden onvoldoende /niet gestimuleerd om op een zo hoog mogelijk taalniveau examen te doen.

De 'Veranderopgave Inburgering' leidt tot een groot aantal wijzigingen ten aanzien van de Wet Inburgering 2013. Daarom is ervoor gekozen om een nieuwe wet te schrijven in plaats van de huidige wet te wijzigen.

## 3. Kernpunten

### 3.1 Bedoeling van de wetgever

Het nieuwe inburgeringsstelsel beoogt een bijdrage te leveren aan het maatschappelijke doel van inburgering: alle inburgeringsplichtigen doen snel en volwaardig mee in de Nederlandse samenleving het liefst via betaald werk.

Om dit specifieke beleidsdoel te behalen, zijn volgens de wetgever de volgende vijf uitgangspunten van belang:

- Tijdige start.
- Snelheid in het individuele inburgeringstraject.
- Maatwerk.
- Combineren van taal leren en participeren (dualiteit).
- Een kwalitatief goed inburgeringsstelsel.

### 3.2 Ambitie van de gemeente Oldambt: beroepsgericht inburgeren

Aanvullend op de intenties van de wetgever is het de ambitie, dat de gemeente zich richt op beroepsgericht taalonderwijs. Dit is met name relevant binnen de B1-route.

Dit betekent, dat al vroeg in het traject kennis wordt gemaakt met de mogelijkheden die de arbeidsmarkt biedt. Hierbij wordt de koppeling gemaakt naar de competenties van de nieuwkomer, zodat tijdig een passende beroepsrichting wordt gekozen. Een beroepsrichting waarin de kans op het verkrijgen van (betaald) werk het grootst is en waar in de arbeidsmarktregio vacante vacatures beschikbaar zijn.

Op het moment van schrijven gaat het dan met name om banen in de techniek, zorg, transport en logistiek. Vanaf het moment dat het participatiedeel in beeld komt, wordt binnen de taalroute maatwerk aangeboden. Het gaat dan om de basisvaardigheden, basiskennis en vaktaal die relevant zijn voor de beroepsrichting.

### 3.3 Lokaal wat lokaal kan, regionaal als dat meerwaarde heeft

De gemeente Oldambt heeft een rijke infrastructuur aan maatschappelijke organisaties die een ondersteunende keten en vangnet kunnen zijn. Denk aan de bibliotheken, Sociaal Werk Oldambt, Humanitas en het Taalhuis Oldambt. Ook wordt aangesloten bij regionale arbeidsmarktprojecten vanuit WerkinZicht.

Als het gaat om de formele faciliteiten bij het taalonderwijs wordt er samen gewerkt met alle Groninger gemeenten aangaande de onderwijsroute waarbij de gemeente Groningen 'penvoerder' is. De gemeente Oldambt heeft bij de overige twee leerroutes (B1- en Z-route) samen met de gemeenten Pekela, Veendam en Stadskanaal de aanbesteding en inkoop zelf uitgevoerd.

Met de gemeenten Pekela en Westerwolde wordt voorts samen opgetrokken als het gaat om het participatiedeel van de nieuwe wet inburgering.

De omvang van de doelgroep zal veelal fluctueren, maar is gezien de ervaring relatief klein hetgeen betekent dat het taalonderwijs (zeker in het begin) ook in Pekela, Veendam en /of Stadskanaal aangeboden zou kunnen worden.

Daarom zou het kunnen zijn dat inburgeraars moeten reizen naar Pekela, Veendam of Stadskanaal net als andere inwoners moeten doen om naar school, studie of op het werk te komen.

## 4. Wie zijn de inburgeringsplichtigen

### 4.1 Verschillende groepen

Er zijn vier groepen inburgeringsgerechtigden, te weten de asielstatushouders, na reizigers, gezinsmigranten en overige migranten.

Onderstaande tabel beschrijft deze groepen.

|                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|--------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Asielstatushouders | De grootste doelgroep voor de Wet Inburgering 2021 in onze gemeente zijn de asielstatushouder. Statushouders zijn asielzoekers die als vluchteling worden erkend. Nagenoeg alle statushouders maken in eerste instantie gebruik van een Participatiewet-uitkering om in hun levensonderhoud te kunnen voorzien.                                                                      |
| Na reizigers       | Iets minder dan de helft van de inburgeraars in onze gemeente is na reiziger. Mensen die naar Nederland zijn gekomen vanwege hereniging met gezinsleden en die erkende vluchteling zijn (statushouders dus) noemen we na reizigers. Nareizende familieleden van statushouders zullen eveneens moeten inburgeren.                                                                     |
| Gezinsmigranten    | Personen die naar Nederland komen om te trouwen met een in Nederland gevestigde partner die geen vluchteling was/is worden gezinsmigranten genoemd. Inburgering voor deze groep begint al buiten Nederland, doordat zij in het land van herkomst het basisexamen inburgering buitenland moeten afleggen. Eenmaal in Nederland dienen zij vervolgens het inburgeringsexamen te halen. |
| Overige migranten  | Dit is een divers en zeer kleine groep die niet nader wordt toegelicht en voor wat betreft de verplichtingen gelijkgeschakeld worden met de gezinsmigranten.                                                                                                                                                                                                                         |

### 4.2 Aantal inburgeraars

Het aantal nieuwe inburgeraars op jaarbasis laat zich moeilijk tot niet voorspellen. De enige goede indicatie is de Taakstelling Huisvesting Statushouders die ieder halfjaar bekend wordt gemaakt door het Rijk.

Belangrijkste indicator van de omvang van de taakstelling is de asielinstroom en daarmee de actuele toestand in de wereld.

Er is en bestaat met zekerheid grilligheid en onvoorspelbaarheid voor wat betreft het aantal inburgeraars en dus de deelname aan één van de drie routes.

## 5. Beleidskader gemeente Oldambt

De gemeente Oldambt zal zich overeenkomstig de nieuwe wet inspannen, dat de inburgeraars hun draai zullen vinden in de Nederlandse samenleving door te zorgen dat inburgeraars een goede start kunnen maken in onze gemeente.

Inburgering draagt daaraan bij door het leren van de taal, het groeien in zelfredzaamheid, sociale inbedding, begrip van de Nederlandse waarden en normen en een plan voor arbeidsparticipatie hand in hand te laten gaan.

Geslaagd inburgeren appelleert in de eerste plaats aan de eigen verantwoordelijkheid en inzet van de inburgeraar en daarnaast aan de betrokkenheid van de samenleving, het onderwijs en werkgevers.

Cruciaal is dat de persoonlijke ondersteuning aan de inburgeraar door de gemeente (casusregie) gegarandeerd is tot het inburgeringstraject is afgerond en er sprake is van een maatschappelijk- en economisch zelfredzaam bestaan.

De nieuwe wet kent een beperkte beleidsvrijheid. De te maken keuzes hebben vooral betrekking op de wijze waarop de wet wordt uitgevoerd.

## 6. Onderdelen van de nieuwe wet

De belangrijkste onderdelen van de nieuwe wet zijn:

### 6.1 Warme overdracht vanuit het AZC

In het kader van de 'tijdige start' is het van belang al contact met de inburgeraar te krijgen voordat hij /zij daadwerkelijk een woning in de gemeente Oldambt betreft.

Sinds september 2021 kunnen gemeenten en het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA) gebruik maken van de handreiking 'Scenario's warme overdracht van COA naar gemeente'.

Deze handreiking zoomt in op de fase waarin een 'warme overdracht' van inburgeraars plaatsvindt tussen het COA en de huisvestingsgemeente.

Een goede samenwerking en informatieoverdracht tussen de gemeente en het COA is van belang om een soepele start van de inburgering en een doorlopende lijn vanuit de opvang te waarborgen.

Ook is het voor een succesvolle integratie van inburgeraars belangrijk dat inburgeringsactiviteiten van het AZC aansluiten op die van de gemeente.

Indien de inburgeraar in een lokaal of bovenlokaal AZC woont, zal de inburgeringsconsulent van de gemeente met de inburgeraar en de begeleider(s) in het AZC (fysiek dan wel 'digitaal') kennis maken ten behoeve van de warme overdracht.

### 6.2 Van brede intake tot start van de leerroute

De brede intake vormt samen met de landelijk te ontwikkelen leerbaarheidstoets de basis voor het Plan Inburgering en Participatie (PIP) dat met elke inburgeraar wordt opgesteld.

In de brede intake worden de startpositie en de ontwikkelmogelijkheden van de inburgeraar in beeld gebracht. De brede intake bestaat uit een uitvraag op alle leefgebieden zoals werk, gezondheid, opleiding, financiën en gezinssituatie.

De gemeente kan grotendeels zelf bepalen hoe zij deze intake vormgeeft.

Wel legt de wetgever in lagere regelgeving vast welke onderdelen hierin aan bod dienen te komen.

De brede intake is een inventarisatie van de persoonlijke situatie en verwachte mogelijkheden (potentie) van de inburgeraar met als doel inzicht te verkrijgen in de passende begeleiding en ondersteuning.

De verplichte leerbaarheidstoets is onderdeel van deze brede intake. De leerbaarheidstoets levert belangrijke informatie om te kunnen vaststellen welke leerroute het beste past bij de capaciteiten van de inburgeraar.

In het PIP wordt vastgelegd wat de inburgeraar gaat doen en welke ondersteuning daarvoor nodig is.

Dit plan heeft de status van een beschikking. Deze beschikking moet binnen een termijn van 10 weken na de feitelijke huisvesting van de statushouder in de gemeente zijn vastgesteld.

In dit persoonlijke plan wordt in samenwerking tussen de inburgeraar en de inburgeringsconsulent van de gemeente een op maat gemaakte route naar inburgering en participatie opgesteld.

Daarbij wordt in ieder geval vastgelegd welke van de drie leerroutes de inburgeraar gaat volgen.

Ook worden er (voor degenen die tegelijkertijd een beroep doen op de Participatiewet) rechten en verplichtingen in het kader van de Participatiewet opgenomen en afspraken over de financiële ontzorging.

Inburgeraar én gemeente zijn verplicht zich aan deze afspraken te houden. De gemeente zal dus de voortgang monitoren, de verplichtingen handhaven en daar waar nodig sancties opleggen.

### 6.3 Financieel ontzorgen en financiële zelfredzaamheid

Inburgeraars moeten zo snel mogelijk stappen kunnen zetten op weg naar maatschappelijke deelname. Dat is moeilijker wanneer men bezig is met financiële en administratieve vraagstukken. Daarom heeft de gemeente de opdracht om inburgeraars die een beroep doen op de Participatiewet gedurende minimaal zes maanden financieel te ontzorgen. Dat houdt in dat de gemeente vaste lasten (huur, energie, verplichte verzekeringen) doorbetaalt vanuit de bijstand. Gedurende die periode ondersteunt de gemeente de inburgeraar om financieel redzaam te worden. Afspraken hierover worden opgenomen in het PIP.

Het doel hiervan is driedig:

- 1) Het bevorderen van de inburgering: voorkomen dat onzekerheid over de financiële positie in de beginfase afleidt van de inburgering.
- 2) Het bevorderen van de arbeidsdeelname: financieel ontzorgen geeft meer tijd en ruimte om actief aan arbeidsdeelname te werken.
- 3) Het voorkomen van schuldenproblematiek : financieel ontzorgen voorkomt het ontstaan van schulden in de beginfase.

De gemeente organiseert zelf het budgetbeheer. Zoals geschreven omvat het budgetbeheer: huur, gas, elektra, ziektekosten en water. De inburgeraar krijgt het restant maandelijks op de eigen bankrekening gestort. Toeslagen waarop de inburgeraar recht heeft, komen op de eigen bankrekening terecht.

### 6.4 Maatschappelijke begeleiding

Het kabinet hecht er waarde aan dat bij de verhuizing van het AZC naar de gemeente statushouders gedurende de eerste fase van hun verblijf worden begeleid en ondersteund bij het regelen van praktische zaken en bij de kennismaking met de Nederlandse samenleving en de lokale omgeving.

Zodra de inburgeraar is ingeschreven in de gemeente, biedt de gemeente daarom maatschappelijke begeleiding. Die begeleiding moet in ieder geval bestaan uit:

- a) Praktische hulp bij het regelen van basisvoorzieningen als zorg, werk, inkomen, verzekeringen, onderwijs en het kennismaken met de lokale woonomgeving;
- b) Voorlichting over leefgebieden in de Nederlandse samenleving, zoals gezondheid, opvoeding en de kennismaking met maatschappelijke organisaties.

Ook in de inburgeringswet 2013 ontvingen inburgeraars maatschappelijke begeleiding vanuit de gemeente. De inhoud daarvan wordt in de nieuwe wet aangepast.

Zo wordt de hulp bij het starten van inburgering nu een gemeentelijke taak die onderdeel is van het PIP en is hulp bij de financiën onderdeel geworden van de financiële ontzorging.

### 6.5 Module Arbeidsmarkt en Participatie (MAP) en kennis van de Nederlandse Maatschappij (KNM)

Het inburgeringstraject bevat in ieder geval een Module Arbeidsmarkt en Participatie (MAP) en een Module Kennis van de Nederlandse maatschappij (KNM).

Vaak bestaan er grote verschillen tussen de arbeidsmarkt in het land van herkomst en in Nederland.

De MAP is daarom gericht op de oriëntatie op de Nederlandse arbeidsmarkt en het in beeld brengen van de competenties en arbeidsmarktkansen in de nieuwe situatie.

Gemeenten moeten inburgeraars in de eerste 18 maanden van de inburgering de MAP aanbieden.

De MAP is de start van de participatie: het is de verkenning van de praktische inzet op de arbeidsmarkt zoals vrijwilligerswerk, stage, werkervaringsplaats en/of betaald werk.

De MAP legt de basis voor het participatiecomponent in de B1-route en de Z- route.

Het onderdeel KNM is gericht op feitelijke kennis over regels en instanties en normen en waarden in de Nederlandse samenleving.

Het is de bedoeling de MAP te laten organiseren en uit te voeren door Afeer.

KNM zal door de taalaanbieder (Stichting ITOMtaal) worden verzorgd.

## 6.6 Het Participatieverklaringstraject (PVT)

Om inburgeraars kennis te laten maken met de kernwaarden van de Nederlandse samenleving volgen zij een Participatieverklaringstraject (PVT) bestaande uit twee onderdelen:

- a) Een inleiding in de kernwaarden van de Nederlandse samenleving (waaronder vrijheid, gelijkwaardigheid en solidariteit), inclusief een activiteit of excursie waarin één van deze waarden een praktische vertaling krijgt;
- b) De ondertekening van de Participatieverklaring, waarin inburgeraars hun betrokkenheid bij de Nederlandse samenleving én hun bereidheid hier een actieve bijdrage aan te leveren, tonen.

Dit traject moet (minimaal) 12 uren bedragen. Het Rijk kent een bedrag van € 1.944,- per inburgeraar aan de gemeente toe voor de uitvoering van dit traject.

## 6.7 Leerroutes

Het belangrijkste onderdeel van de Wet inburgering 2021 zijn de drie leerroutes die leiden tot het inburgeringsexamen:

- 1) De onderwijsroute;
- 2) De B1- route;
- 3) De Z- route (zelfredzaamheidsroute).

Inburgeraars volgen (op basis van de uitkomsten van de brede intake en leerbaarheidstoets) één van deze drie leerroutes. Hieronder worden de leerroutes inhoudelijk opgevoerd, voor wie die is bedoeld en aan welke eisen de route moet voldoen.

### 1.Onderwijsroute

|                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|---------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Inhoud</b>             | De onderwijsroute is een taalschakeltraject dat jongeren die dat willen en kunnen, voorbereidt op doorstroming naar het MBO of het hoger onderwijs. De inhoud bestaat uit: <ul style="list-style-type: none"><li>• Nederlands op het niveau B1 of B2</li><li>• Onderwijs in ontbrekende vakken (zoals Engels of rekenen)</li><li>• Leervaardigheden die belangrijk zijn bij de doorstroom naar een vervolgopleiding</li><li>• Vaardigheden voor opleidings- en beroepskeuzes</li><li>• Loopbaanoriëntatie</li><li>• KNM</li></ul>                       |
| <b>Uitvoering</b>         | De onderwijsroute moet worden uitgevoerd door erkende onderwijsinstellingen.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| <b>Doelgroep</b>          | Jonge inburgeraars met een hoge mate van leerbaarheid en met motivatie voor het volgen van een vervolgopleiding.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| <b>Omvang</b>             | De onderwijsroute is een intensief (voltijds) programma dat gemiddeld anderhalf jaar duurt.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| <b>Kwaliteitscontrole</b> | De onderwijsroute moet voldoen aan de eisen die in de Wet Educatie en Beroepsonderwijs (WEB) aan instellingen worden gesteld. Dat betekent dat alleen scholen die een diploma-erkenning hebben op grond van deze wet, deze leerroute kunnen aanbieden. De uitvoering valt onder het toezicht van de Inspectie voor het Onderwijs.                                                                                                                                                                                                                       |
| <b>Inburgeringsplicht</b> | De inburgeraar voldoet aan de eisen van de inburgeringsplicht zodra deze: <ul style="list-style-type: none"><li>• Is geslaagd voor het centraal examen (lezen, luisteren, schrijven en spreken) op B1-niveau of hoger</li><li>• Is geslaagd voor het centraal examen KNM</li><li>• Aan overige onderdelen van het taalschakeltraject heeft voldaan</li><li>• Voldoet aan het PVT (dit valt buiten het taalschakeltraject), waarbij de beoordeling aan de gemeente is.</li></ul> Het volgen van het programma biedt vrijstelling voor het onderdeel MAP. |

## 2.De B 1 - route

|                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|---------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Inhoud</b>             | <p>De B1-route is de “reguliere” inburgeringsroute waarin het leren van de taal op B1- niveau samengaat met de voorbereiding op participatie en werk, gericht op zelfstandige deelname aan de Nederlandse samenleving. De inhoud bestaat uit:</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• Nederlands op het niveau B1: lezen, luisteren, spreken en schrijven</li><li>• KNM</li><li>• Activiteiten gericht op participatie en werk</li><li>• MAP</li><li>• PVT</li></ul> |
| <b>Uitvoering</b>         | <p>De verschillende onderdelen kunnen door verschillende aanbieders (of de gemeente zelf) worden uitgevoerd. Ook is de inzet van (voldoende!) taalvrijwilligers bij het Taalhuis Oldambt een mogelijkheid.</p>                                                                                                                                                                                                                                                           |
| <b>Doelgroep</b>          | <p>Inburgeraars die al werk hebben gehad en/of een studie hebben afgerond en die in staat zijn het taalniveau B1 (of A2) te bereiken.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| <b>Omvang</b>             | <p>De B1-route is maatwerk. Dat betekent dat er geen minimum of maximumaantal (les-)uren wordt vastgelegd, zodat een optimale balans tussen scholing en participatie geboden kan worden.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| <b>Kwaliteitscontrole</b> | <p>De aanbieders van de taalcomponent van de B1-route moeten beschikken over een kwaliteitskeurmerk. Het gaat daarbij om het ‘Blik Op Werk’- keurmerk inburgering.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| <b>Inburgeringsplicht</b> | <p>De inburgeraar voldoet aan de eisen van de inburgeringsplicht zodra deze:</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• Is geslaagd voor het centraal examen (lezen, luisteren, schrijven en spreken) op B1-niveau of (bij uitzondering één of meerdere onderdelen) op A2-niveau</li><li>• Is geslaagd voor het centraal examen KNM</li><li>• Voldoet aan het PVT en het MAP (ter beoordeling aan de gemeente)</li></ul>                                                |

### 3.Z-Route

|                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|---------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Inhoud</b>             | De zelfredzaamheidsroute is een route die in de plaats komt van de huidige ontheffings--mogelijkheid en is bedoeld om mensen die het niveau van de B1-route (dus B1 of A2) niet kunnen halen toch een passend aanbod op het gebied van taal en participatie te kunnen bieden. De inhoud bestaat uit: <ul style="list-style-type: none"><li>• Nederlands op het niveau A1 (eventueel met alfabetisering)</li><li>• Activering, zelfredzaamheid en participatie</li><li>• KNM</li><li>• PVT</li><li>• MAP</li></ul> |
| <b>Uitvoering</b>         | De verschillende onderdelen kunnen door verschillende aanbieders (of de gemeente zelf) worden uitgevoerd. Ook is de inzet van (voldoende!) taalvrijwilligers bij het Taalhuis Oldambt een mogelijkheid.                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| <b>Doelgroep</b>          | Inburgeraars die weinig onderwijs hebben genoten en/of naar verwachting moeite hebben met de Nederlandse taal.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| <b>Omvang</b>             | De route bestaat uit 800 uur taal en KNM en uit 800 uur aan de overige onderdelen.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| <b>Kwaliteitscontrole</b> | De aanbieders van de taalcomponent van de Z-route moeten beschikken over een kwaliteitskeurmerk. Het gaat daarbij om het 'Blik Op Werk'- keurmerk inburgering.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| <b>Inburgeringsplicht</b> | De inburgeraar die deze route volgt hoeft geen examen af te leggen. Er is aan de inburgeringsverplichting voldaan wanneer de inburgeraar: <ul style="list-style-type: none"><li>• De inspanningsverplichting voor de taalcomponent is nagekomen</li><li>• Heeft voldaan aan de ureninzet voor participatie, activering, PVT en MAP</li></ul>                                                                                                                                                                      |

Het Rijk verwacht dat van de inburgeraars 25% gebruik maakt van de onderwijsroute, 60% van de B1-route en 15% van de Z-route.

### 6.8 Samenwerking in het inkoopproces

De taalcomponent van de drie leerroutes wordt ingekocht op de markt via twee inkoopprocedures:

- 1) Open House voor de onderwijsroute met alle Groninger gemeenten en een aantal gemeenten uit de provincie Drenthe;
- 2) De aanbesteding voor de B1 – en Z -routes is samen met de gemeenten Pekela, Stadskanaal en Veendam georganiseerd.

Samenwerking met de andere Groninger en Drentse gemeenten bij de inkoop van de onderwijsroute is essentieel voor voldoende differentiatie binnen de dienstverlening, afstemming op capaciteiten en mogelijkheden van de inburgeraars en voor het realiseren van de dienstverlening binnen redelijke financiële kaders.

Op het moment van schrijven zijn er geen inschrijvingen aangaande de Onderwijsroute.

Voor wat betreft de B1 – en Z – route heeft slechts één partij een inschrijving gedaan. Stichting ITOMtaal zal het taalcomponent van de B1- en Z- routes voor haar rekening nemen.

## **7. Gemeentelijke regierol**

### 7.1 De gemeentelijke regierol

De nieuwe wet beoogt een goede begeleiding van inburgeraars, zodat zij zo snel mogelijk kunnen meedoen in de samenleving.

Goede begeleiding aan inburgeraars is een opgave voor alle betrokkenen: van teammanager tot applicatiebeheerder en van beleidsadviseur tot debiteurenbeheerder.

De Wet Inburgering 2021 heeft een belangrijke paragraaf 'sancties en boeten' waarin ook een rol voor het DUO (Dienst Uitvoering Onderwijs) is weggelegd.

Dit vraagt alertheid van alle betrokken partijen, maar vooral van de gemeente als verlengstuk van de inburgeraar die de Nederlandse bureaucratie (nog) niet heeft doorgrond.

### 7.2 Bevorderen nakoming van verplichtingen door gemeente en DUO

In de Wet Inburgering 2021 is vastgelegd dat de gemeente aan de inburgeraar boetes oplegt indien 'inburgeringsplichtigen zich verwijtbaar niet of onvoldoende inspannen'.

Daarnaast is er een handhavende rol weggelegd voor DUO die boetes oplegt als het inburgeringstraject, de PVT en/of de MAP niet binnen de wettelijke termijnen zijn afgerond.

De gemeente handhaaft op de uitvoering, het DUO op de termijnen. Dit legt druk op de eigen verantwoordelijkheid van de inburgeraar en op de accuraatheid en intensiteit van de gemeente. De gemeentelijke regierol behelst onder meer het 'afvinken' van de behaalde resultaten in de applicaties. Alle informatie die het DUO nodig heeft voor haar handhavende rol zal de gemeente moeten registreren in het daarvoor ontwikkelde en bedoeld systeem.

## **8. Gevolgen voor de inburgeraar**

De nieuwe wet heeft de nodige gevolgen voor de inburgeraar.

Er wordt meer van de inburgeraar gevraagd: de (examen-) eisen die aan hun taalniveau worden gesteld zijn hoger en de mogelijkheden om ontheffing te krijgen van het inburgeringsexamen zijn fors teruggebracht.

Alleen lichamelijke, fysieke of verstandelijke belemmeringen of beperkingen kunnen nog een reden zijn voor het verkrijgen van een ontheffing. Dat betekent, dat vrijwel alle inburgeraars een intensief programma moeten volgen. De ondersteuning die zij daarbij krijgen is beter dan nu het geval is. De inburgeringsconsulent van de gemeente stelt samen met de inburgeraar een plan op en zorgt voor begeleiding gedurende de uitvoering daarvan. De inburgeraar kan ervan op aan, dat de kwaliteit van het taalaanbod op orde is en dat de mogelijkheden om tegelijkertijd te werken aan taal én deelname aan de samenleving (door middel van werk of maatschappelijke participatie) mogelijk is. De verwachting is, dat de kans op werk hierdoor zal toenemen en dat de integratie beter zal verlopen.

Hiermee is niet gezegd, dat de integratie ook op alle vlakken beter zal gaan verlopen. Het succesvol doorlopen van het inburgeringstraject is nog geen garantie voor succes op de arbeidsmarkt of andere onderdelen van de samenleving. Daarin spelen ook andere zaken van langere adem (zoals discriminatie en onbekendheid met andere culturen op de arbeidsmarkt) een niet onbelangrijke rol.

Van de begeleiding en ondersteuning van de gemeente vraagt dit dus naast individuele ondersteuning van de inburgeraar ook om het stimuleren en begeleiden van werkgevers en het stimuleren van een omgeving waarin de nieuwe inwoners zich thuis voelen.

Om de uitvoering tot een succes te maken is het verder nodig dat de ervaringen en ideeën van de inburgeraar zelf betrokken wordt bij de ontwikkeling van de werkwijze en de evaluatie van de kwaliteit van de (ingekochte) dienstverlening.

## 9. Gevolgen voor de gemeentelijke uitvoering

De gemeente speelt een regisserende rol bij de uitvoering van de Wet inburgering 2021.

Dat houdt in, dat de gemeente ervoor zorgt dat alle onderdelen van de nieuwe wet goed worden uitgevoerd en dat de inburgeraar voldoende wordt gestimuleerd, gefaciliteerd en ondersteund bij het behalen van hun inburgeringsexamen en bij het deelnemen aan een opleiding, werk of maatschappelijke activiteit.

De gemeente is naast regisseur ook uitvoerder van een aantal taken in de wet.

Hieronder staan per activiteit op een rij welke taken er worden uitbesteed en welke taken er binnen de gemeentelijke organisatie zullen moeten worden uitgevoerd.

| Onderdeel                                           | Uitvoering | Toelichting                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|-----------------------------------------------------|------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Leerbaarheidstoets</b>                           | Uitbesteed | De leerbaarheidstoets is onderdeel van de brede intake en zal worden afgenomen door Noorderpoort.                                                                                                                                                                                                                 |
| <b>Brede intake en opstellen en volgen PIP</b>      | Gemeente   | De intake en het opstellen en volgen van PIP gebeurt door de inburgeringsconsulent van de gemeente.                                                                                                                                                                                                               |
| <b>Maatschappelijke begeleiding</b>                 | Uitbesteed | De maatschappelijke begeleiding (inclusief de ondersteuning bij de huisvesting) gebeurt door Sociaal Werk Oldambt.                                                                                                                                                                                                |
| <b>Financiële ontzorging</b>                        | Gemeente   | Het (door)betalen van vaste lasten en de coaching op financiële redzaamheid gebeurt door de gemeente.                                                                                                                                                                                                             |
| <b>MAP (Module Arbeidsmarkt en Participatie)</b>    | Uitbesteed | De voorbereiding op de arbeidsmarkt en op participatie wordt uitgevoerd door Afeer en Sociaal Werk Oldambt.                                                                                                                                                                                                       |
| <b>PVT (Participatie-verklaringstraject)</b>        | Uitbesteed | Het PVT wordt uitgevoerd door Sociaal Werk Oldambt.                                                                                                                                                                                                                                                               |
| <b>Taalcomponent in de leerroutes</b>               | Uitbesteed | De taalcomponent van de drie leerroutes wordt ingekocht op de markt via twee inkoopprocedures: Open House voor de onderwijsroute met alle Groninger gemeenten en een aantal gemeenten uit Drenthe. De aanbesteding voor de B1 – en Z -routes is samen met de gemeenten Pekela, Stadskanaal en Veendam uitgevoerd. |
| <b>Participatiecomponent in de leerroutes</b>       | Uitbesteed | Het participatiecomponent wordt uitgevoerd met en door Afeer.                                                                                                                                                                                                                                                     |
| <b>KNM (Kennis van de Nederlandse maatschappij)</b> | Uitbesteed | KNM zal door de taalaanbieder (Stichting ITOMtaal) worden verzorgd.                                                                                                                                                                                                                                               |

## 10. Financiën en mogelijke risico's

De gemeente ontvangt een aantal budgetten voor de uitvoering van de Wet inburgering.

Het gaat daarbij om:

- 1) Budget voor uitvoeringskosten;
- 2) Budget voor voorzieningen;
- 3) Budget voor invoeringskosten.

### Ad 1) Budget voor uitvoeringskosten

De gemeente ontvangt middelen om de wet uit te kunnen voeren.

Dit zijn middelen voor het uitvoeren van de brede intake, het opstellen van het PIP, het volgen van de voortgang, de handhaving en de financiële ontzorging en begeleiding.

Ook beleidsvoorbereiding en inkoop kunnen hieruit worden bekostigd. Deze middelen worden toegevoegd aan het Gemeentefonds. Er zijn geen bestedingsvoorwaarden aan verbonden.

In de meicirculaire (2021) zijn voor de gemeente Oldambt de volgende bedragen opgenomen.

| 2021   | 2022    | 2023 e.v. |
|--------|---------|-----------|
| 51.610 | 132.919 | 133.047   |

### Ad 2) Budget voor voorzieningen

De gemeente ontvangt middelen om inburgeringsvoorzieningen te kunnen uitvoeren of in te kopen.

Die middelen zijn afhankelijk van het feitelijk aantal inburgeraars en bewegen dus mee met de omvang van de doelgroep. Per inburgeraar zijn de volgende bedragen\* beschikbaar:

|                                      | Asielmigranten    | Gezinsmigranten |
|--------------------------------------|-------------------|-----------------|
| <b>Leerroutes:</b>                   | € 10.000,-        |                 |
| <b>MAP:</b>                          | € 136,-           | € 195,-         |
| <b>Maatschappelijke begeleiding:</b> | € 1.944,-         |                 |
| <b>PVT:</b>                          | € 216,-           | € 216,-         |
| <b>Tolkvoorziening:</b>              | € 417,-           | € 179,-         |
|                                      | <b>€ 12.712,-</b> | <b>€ 589,-</b>  |

\* Exclusief btw, declaratie bij het btw-compensatiefonds. Dit zijn gemiddelde bedragen. Het feitelijke bedrag kan dus per inburgeraar verschillen, bijvoorbeeld omdat de kosten van de taalcomponent van de leerroutes kan verschillen.

De middelen worden aan de gemeente betaald in de vorm van een specifieke uitkering. Dat betekent dat deze moeten worden besteed aan inburgeringsvoorzieningen.

### Ad 3) Budget voor invoeringskosten

Om de wet voor te bereiden en te implementeren stelde het Rijk eenmalig een budget voor invoeringskosten beschikbaar.

Voor de gemeente Oldambt ging het om een bedrag van € 75.906,-.

Deze middelen worden gebruikt voor de beleidsvoorbereiding, inkoop en aanbesteding, de aanpassing van de dienstverlening en het uitvoeren van pilot aangaande de Z- route.

Daarnaast zullen mogelijk werkprocessen worden ontwikkeld en/of aangepast.

## **Risico's**

Er kleven aan de uitvoering van de inburgeringswet een flink aantal risico's. In deze paragraaf wordt er een aantal geschetst.

Er zal rekening gehouden moeten gaan worden met een verhoging dan wel mutatie van het structurele budget voor de re-integratie om vorm te kunnen geven aan de vereiste dualiteit in de B1- en Z-route.

Grillig en onvoorspelbaar blijven ontwikkelingen die niet door gemeenten beïnvloedbaar zijn. De taakstelling huisvesting statushouders is direct gerelateerd aan vluchtelingencrises wereldwijd en het functioneren van Nederlandse rijksdiensten zoals IND en COA.

Van een andere orde is de praktijk van alle dag. Voor het behalen van het inburgeringsexamen en de 'duurzame' uitstroom naar werk, integratie en participatie is een goede samenwerking tussen zeker de gemeente, Afeer, Sociaal Werk Oldambt en de aanbieder(s) van de leerroute(s) een absolute 'must'. Dit vraagt om betrokken en capabele medewerkers /betrokkenen, die niet alleen de samenwerking ambiëren, maar daartoe ook daadwerkelijk permanent zullen blijven overgaan.

Zoals geschreven draagt de gemeente in de nieuwe wet een grote verantwoordelijkheid voor de participatie en integratie van asielstatushouders en gezinsmigranten. Daarbij is de gemeente zeker ook afhankelijk van de werkgevers die bereid (zullen moeten) zijn deze doelgroep een kans te bieden op betaald werk.

Om toeleiding naar werk zoveel als mogelijk te stimuleren is het van belang dat er wordt uitgaan van de kansen op de arbeidsmarkt.

Dit betekent dat er primair en met gezonde ambitie ingezet gaat worden op trajecten die gericht zijn op werk.

Indien in de praktijk blijkt, dat betaald werken (nog) niet mogelijk is, kan er worden teruggeschakeld naar een activeringstraject of vrijwilligerswerk.

Het is ten slotte van groot belang dat er voldoende vrijwilligers zijn om de doelgroep verder op weg te helpen.

Meer in het algemeen is een welkome houding gewenst van iedereen in de samenleving.

Dit is geen vanzelfsprekendheid (meer) en hier zal dan ook samen met de ketenpartners in geïnvesteerd moeten (blijven) worden.